

Чернадчук В.Д.,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін та фінансового права
Сумського державного університету

УДК 347.73

ДО ПИТАННЯ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ ПРАВОВІДНОСИН НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВ

У сучасних умовах розвитку банківської діяльності та адаптації банківського законодавства до європейського постає проблема подальшого вдосконалення банківського законодавства, його систематизації та оптимізації. Разом із тим в умовах економічної нестабільності та періодичних економічних криз постає й інша проблема – забезпечення стабільності банківської системи та банківської діяльності. Таке забезпечення стабільності має передбачати також забезпечення прав вкладників та інших кредиторів банку у разі визнання його неплатоспроможним. В останньому разі регулятивні банківські правовідносини трансформуються у правовідносини неплатоспроможності банків, де істотно змінюється правовий статус суб'єктів банківських відносин внаслідок застосування спеціального режиму діяльності неплатоспроможності банку, що передбачає його виведення з ринку.

До актуальних і проблемних питань суб'єктів правовідносин, зокрема галузевих, неодноразово зверталися у своїх працях науковці з теорії держави та права і галузевих юридичних наук. Однак, незважаючи на це, зазначені питання досі потребують подальших як загальнотеоретичних, так і галузевих досліджень, оскільки суб'єкти правовідносин є первинним, або основним, елементом правовідносин. Натомість питання суб'єктного складу правовідносин неплатоспроможності банків розглядалися та досліджувалися лише в окремих працях [1; 2; 3]. У зазначених працях розглянуто питання не лише особливостей суб'єктного складу, а низка інших, похідних або пов'язаних із ними питань, зокрема щодо визначень понять. Визначення понять «суб'єкт права неплатоспроможності», «суб'єкт правовідносин неплатоспроможності банків», «учасник правовідносин неплатоспроможності банків» є важливими з погляду розкриття інших проблемних питань теорії і практики правовідносин неплатоспроможності банків. Зазначені поняття мають різний зміст, хоча багато в чому співпадають. Недостатня висвітленість у фінансово-правовій літературі спеціальних наукових підходів щодо виявлення сутності суб'єктів указаних правовідносин потребує не лише уточнень визначення поняття зазначеної категорії, а і дослідження різних аспектів її прояву.

Метою статті є виявлення на підставі аналізу наукових поглядів, чинного законодавства та практики його застосування особливостей суб'єктного складу правовідносин неплатоспроможності банків, що дозволить запропонувати нові наукові положення

та рекомендації щодо вдосконалення законодавства про неплатоспроможність банків.

Правовідносини неплатоспроможності банків – це врегульовані нормами права відносини, які виникають між Національним банком України, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, неплатоспроможним банком та іншими суб'єктами права неплатоспроможності щодо введення, здійснення та припинення тимчасової адміністрації, тобто із приводу організації виведення неплатоспроможного банку з ринку із застосуванням встановлених законодавством способів у межах здійснення процедури тимчасової адміністрації або його ліквідації внаслідок визнання неплатоспроможним.

Наявність різних загальнотеоретичних підходів щодо визначення поняття «суб'єкт правовідносин» вплинула на галузеві юридичні науки, зокрема фінансово-правову. Такий стан створює певні складності у застосуванні не лише цього поняття, а і суміжних із ним, які інколи застосовуються як синоніми. Їх відмежування уточненням наявних визначень дозволить розв'язати завдання досягнення термінологічної єдності. Однак це ще не означає вирішення такого завдання, оскільки йдеться про систему понять і співвідношення елементів цієї системи. Точне визначення змісту кожного із взаємозалежних понять необхідне не лише для стрижка теоретичних побудов, а і для правотворчої та правозастосовної діяльності. Свого часу, аналізуючи різноманіття поглядів щодо співвідношення понять, Р.Й. Халфіна справедливо звертала увагу на те, що назріла потреба їх приведення до певної системи [4, с. 116–118], що не втратило актуальності і в сучасних умовах.

У теорії права є два підходи щодо співвідношення понять «суб'єкт права» та «суб'єкт правовідносин». Згідно з першим ці поняття вважаються рівнозначними, тотожними, однопорядковими поняттями, а прибічники іншого підходу звертають увагу на необхідність їх розмежування. Найбільший рівень абстрактності з перерахованих категорій, як справедливо стверджує О.І. Харитонова, безумовно, має поняття «суб'єкт права». При цьому «право» трактується як частина цивілізації, об'єктивна категорія, яка охоплює всю сукупність загальнообов'язкових норм і правил поведінки, що існують у певному суспільстві, тобто виступає як категорія об'єктивна, що дає підстави зробити уточнення – «суб'єкт об'єктивного права». У такому трактуванні суб'єкти права виступають як особи, що мають пра-

восуб'єктність. Таким чином, логічним буде висновок, що «суб'єкт об'єктивного права має потенційну здатність вступати у правовідносини, для чого він наділяється об'єктивним правом, відповідною здатністю, яку іноді іменують «правоздатністю», але яка точніше, мабуть, може бути охарактеризована за допомогою більш широкої категорії – «правосуб'єктність» [5, с. 92].

Оскільки суб'єктами правовідносин можуть бути тільки особи, які наділені правосуб'єктністю, то поняття «суб'єкт права» та «особа, наділена правосуб'єктністю», загалом збігаються. Щоб стати суб'єктом правовідносин, така особа має пройти два етапи наділення юридичними якостями. По-перше, бути суб'єктом права неплатоспроможності як потенційним суб'єктом правовідносин неплатоспроможності банків через таке наділення. По-друге, набути додаткових якостей юридичного характеру в конкретній юридично значущій ситуації – здатності реалізовувати суб'єктивні права та обов'язки, що власне і визначає правові зв'язки та взаємодію між суб'єктами.

Суб'єктами правовідносин неплатоспроможності банків є індивідуалізовані або конкретні суб'єкти права неплатоспроможності, які реалізують відповідну правосуб'єктність у правовідносинах, виступаючи «реалізаторами» повноважень. Незважаючи на наявність спільних рис і зв'язків між суб'єктом права неплатоспроможності та суб'єктом правовідносин неплатоспроможності банків, їх не можна вважати рівнозначними.

Суб'єкт права неплатоспроможності, наділений правовою можливістю вступати у правовідносини неплатоспроможності банків, перетворює таку можливість, реалізуючи правосуб'єктність, у правову дійсність і набуває нової якості – суб'єкта правовідносин. Правова можливість (правосуб'єктність) органічно та нерозривно поєднана із правовою реальністю (правовідносинами), будучи її «продуктом» і наслідком розвитку. Правова можливість характеризує стан правової реальності – правовідносин неплатоспроможності банків у їх розвитку і є проміжною ланкою між наявною реальністю (правовідносинами) та її майбутнім станом. Правосуб'єктність як абстрактна правова можливість має певну ймовірність реалізації і за наявності умов перетворюється у цю реальність внаслідок реалізації її суб'єктами. З іншого боку, абстрактна правова можливість за відсутності умов може зникнути, але водночас за наявності відповідних передумов (правових норм) і підстав її реалізації (юридичних фактів) перетворюється у правову реальність. Розвиток правовідносин перетворює абстрактну правову можливість (правосуб'єктність) у конкретну правову реальність (правовідносини), що змінює її, внаслідок чого суб'єкт права неплатоспроможності банків трансформуються в суб'єкт правовідносин неплатоспроможності банків, одночасно залишаючись суб'єктом права.

У більшості наукових праць, де тією чи іншою мірою досліджуються суб'єкти правовідносин, поняття «суб'єкт правовідносин» та «учасник право-

відносин», як правило, вважаються тотожними, але вони, будучи багато в чому подібними, все ж таки потребують розмежування. Учасником правовідносин неплатоспроможності банків є конкретна особа, яка безпосередньо своїми діями реалізує власні повноваження, вступаючи у правовий зв'язок з іншими особами від імені державного органу (установи) чи юридичної особи-суб'єкта приватного права або від власного імені.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб є юридичною особою публічного права, установою, що виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків із ринку і ліквідації банків. Повноваження Фонду щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку визначені ч. 5 ст. 12 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [6], який, зокрема, визначає умови та порядок здійснення виведення неплатоспроможних банків із ринку та ліквідації банків, делегує і відкликає всі або частину своїх повноважень уповноваженій особі (кільком уповноваженим особам) Фонду в обсягах, визначених указаним Законом.

Відповідно до ч. 3 ст. 34 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» усі або частина повноважень Фонду, визначені Законом, можуть бути делеговані одній або кільком уповноваженим особам Фонду. У разі делегування повноважень кільком уповноваженим особам Фонд зазначає обсяг повноважень кожної з них, однак здійснення повноважень органів управління банку може бути делеговано тільки одній уповноваженій особі. Відповідно до п. 17 ч. 1 ст. 2 зазначеного Закону уповноважена особа Фонду – це працівник Фонду, який від імені Фонду та в межах повноважень, передбачених Законом та/або делегованих Фондом, виконує дії із забезпечення виведення банку з ринку під час здійснення тимчасової адміністрації неплатоспроможного банку та/або ліквідації банку.

Повноваження Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у сфері виведення неплатоспроможних банків із ринку визначені як повноваження виконавчої дирекції Фонду у ч. 5 ст. 12 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [6], до яких належить делегування та відкликання всіх або частини своїх повноважень уповноваженій особі (кільком уповноваженим особам) Фонду в обсягах, визначених цим Законом. Таким чином, на перший погляд уявляється, що визначені указаною частиною повноваження можуть бути власними або делегованими. Однак аналіз згаданої частини свідчить про те, що визначені у ній повноваження не можуть бути передані уповноваженій особі і, крім п. 2 ч. 5 ст. 12 зазначеного Закону, усі вони є власними повноваженнями Фонду. Так, наприклад, відповідно до п. 8 ч. 5 ст. 12 указаного Закону виконавча дирекція Фонду погоджує умови відчуження всіх або частини активів та всіх або частини зобов'язань з урахуванням черговості згідно зі ст. 52 Закону банку, що приймає, усіх або частини зобов'язань з урахуванням черговості згідно із зазначеною статтею з ви-

платою премії банком, що приймає, умови продажу неплатоспроможного банку інвестору або утворення перехідного банку, передачу йому всіх або частини активів та всіх або частини зобов'язань з урахуванням черговості згідно зі ст. 52 Закону і його продажу інвестору.

Описана норма означає, що остаточне рішення приймає саме виконавча дирекція Фонду шляхом погодження, а розроблення умов відчуження та здійснення самого відчуження передається уповноваженій особі Фонду. Таким чином, Фонд у правовідносинах неплатоспроможності може бути безпосереднім суб'єктом правовідносин (погодження умов відчуження активів чи зобов'язань), а усі процесуальні дії задля досягнення визначеного Фондом результату здійснює безпосередній суб'єкт або, точніше, учасник правовідносин – уповноважена особа Фонду, яка і діє від імені і за дорученням Фонду.

Статтею 37 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» визначено, що Фонд безпосередньо або уповноважена особа Фонду у разі делегування їй повноважень має право:

- вчиняти будь-які дії та приймати рішення, що належали до повноважень органів управління й органів контролю банку;
- укладати від імені банку будь-які договори (вчиняти правочини), необхідні для забезпечення операційної діяльності банку, здійснення ним банківських та інших господарських операцій;
- продовжувати, обмежувати або припиняти здійснення банком будь-яких операцій;
- повідомляти сторони за договорами, зазначеними у ч. 2 ст. 38 Закону, про нікчемність цих договорів та вчиняти дії щодо застосування наслідків нікчемності договорів;
- заявляти від імені банку позови майнового та немайнового характеру до суду, зокрема позови про винесення рішення, відповідно до якого боржник банку має надати інформацію про свої активи;
- звертатися до правоохоронних органів із заявою про вчинення кримінального правопорушення в разі виявлення фактів шахрайства та інших протиправних дій працівників банку або інших осіб стосовно банку;
- залучати до роботи у процесі здійснення тимчасової адміністрації за рахунок банку на підставі цивільно-правових договорів інших осіб (радників, аудиторів, юристів, оцінювачів та ін.) у межах кошторису витрат, затвердженого виконавчою дирекцією Фонду;
- призначати проведення аудиторських перевірок та юридичних експертиз із питань діяльності банку за рахунок банку в межах кошторису витрат, затвердженого виконавчою дирекцією Фонду;
- приймати на роботу, звільняти з роботи чи переводити на іншу посаду будь-кого з керівників чи працівників банку, переглядати їх службові обов'язки, змінювати розмір оплати їх праці з додержанням вимог законодавства України про працю;
- зупиняти розподіл капіталу банку чи виплату дивідендів у будь-якій формі;

– вчиняти дії, спрямовані на виконання плану врегулювання відповідно до Закону та нормативно-правових актів Фонду.

З іншого боку, уповноважена особа Фонду діє від імені банку в межах повноважень Фонду і має право, зокрема, призначати на посаду, звільняти з посади чи переводити на іншу посаду будь-кого з керівників чи працівників банку, переглядати їхні службові обов'язки, змінювати розмір оплати праці з додержанням вимог законодавства про працю. Таким чином, уповноважена особа Фонду у правовідносинах неплатоспроможності банків виступає суб'єктом із подвійним статусом: як представник Фонду і як орган неплатоспроможного банку.

Правовідносини тимчасової адміністрації банку є складними, у яких виокремлюються первинні, похідні та завершальні правовідносини. Призначенням первинних є створення конструкції, на якій розвиваються похідні банківські правовідносини. Тому первинними у системі складного правовідношення неплатоспроможності банків є такі, без яких не можуть виникнути складні, а отже, і здійснюватися виникнення та розвиток похідних правовідносин. Це правовідношення є нібито «підставою виникнення» складних і, відбувшись, забезпечує подальший їх розвиток.

У разі порушення банками законодавства, нормативно-правових актів Національного банку України, його вимог або здійснення ризикової діяльності, яка загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, Національний банк України адекватно вчиненому порушенню або рівню такої загрози має право застосувати заходи впливу, зокрема віднесення банку до категорії неплатоспроможних. Не пізніше дня, наступного за днем прийняття рішення про віднесення банку до категорії неплатоспроможних, Національний банк України повідомляє про це рішення Фонд гарантування вкладів фізичних осіб для вжиття ним заходів. У вказаному сегменті правовідносин відбувається їх послідовна зміна: деліктне банківське правовідношення – правовідношення провадження у справі про банківське правопорушення – правовідношення банківсько-правової відповідальності – правовідносини тимчасової адміністрації. Особливістю правовідносин неплатоспроможності банків є те, що Національний банк України виступає суб'єктом як в основному, так і завершальному правовідношенні. В останньому він приймає рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку за пропозицією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, що є, з одного боку, завершальним правовідношенням тимчасової адміністрації, а з іншого – первинним у системі складного правовідношення ліквідації неплатоспроможного банку. Враховуючи вищезазначене, можна вважати, що уповноваженим суб'єктом правовідносин неплатоспроможності банків у первинному та завершальному правовідносинах є Національний банк України, а у похідних – Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

Науковий та практичний інтерес представляють так звані похідні правовідносини неплатоспроможності банків, що виникають та розвиваються у процедурі тимчасової адміністрації з погляду їх суб'єктного складу. Суб'єктами правовідносин тимчасової адміністрації банків є Національний банк України, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (уповноважена особа Фонду), Державна комісія з регулювання ринку фінансових послуг, Національна комісія із цінних паперів та фондового ринку, банки, вкладники та інші кредитори банку, інвестори, спеціалізована установа, залучені уповноваженою особою фахівці (радники, аудитори, юристи, оцінювачі) тощо [6].

У правовідносинах неплатоспроможності банків вкладником як суб'єктом таких відносин може бути виключно фізична особа (зокрема фізична особа-підприємець), яка уклала або на користь якої укладено договір банківського вкладу (депозиту), банківського рахунку або яка є власником іменного депозитного сертифіката. Юридичні або фізичні особи, які мають документально підтверджені вимоги до банку щодо його майнових зобов'язань набувають статусу кредиторів неплатоспроможного банку. Інвестором як суб'єктом цих правовідносин може бути виключно особа, яка виявила намір і надала Фонду гарантування фізичних осіб письмове зобов'язання про придбання акцій неплатоспроможного банку або перехідного банку у процесі виведення неплатоспроможного банку з ринку.

Потрібно відмітити, що станом на сьогодні правовий статус більшості з перерахованих суб'єктів правовідносин неплатоспроможності банків є недослідженим, що породжує низку інших, пов'язаних із суб'єктним складом цих правовідносин теоретико-прикладних проблем, які потребують свого вирішення.

Висновки. Суб'єктами правовідносин неплатоспроможності банків є уповноважені банківським законодавством особи (суб'єкти банківського права), які своїми діями реалізують суб'єктивні права та юридичні обов'язки у сфері визнання банку неплатоспроможним та його виведення з ринку, вступаючи, за наявності підстав, визначених гіпотезою норми банківського права, у правовий зв'язок із приводу досягнення певного результату. Залежно від

виду правовідносин неплатоспроможності банків нормами банківського права визначається суб'єктний склад таких правовідносин. У правовідносинах неплатоспроможності банків потрібно розмежовувати суб'єктів та учасників цих правовідносин. Учасником правовідносин неплатоспроможності банків є індивідуалізована особа, яка своїми діями реалізує суб'єктивні права та юридичні обов'язки, вступаючи в безпосередній зв'язок з іншими особами від імені опосередкованого суб'єкта правовідносин або від власного імені. У першому випадку відбувається розділення суб'єкта та учасника бюджетних правовідносин, а в останньому – їх збіг.

Суб'єктами правовідносин неплатоспроможності банків, залежно від виду цих правовідносин, можуть бути Національний банк України, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (уповноважена особа Фонду), Державна комісія з регулювання ринку фінансових послуг, Національна комісія із цінних паперів та фондового ринку, банки, вкладники та інші кредитори банку, інвестори, спеціалізована установа, залучені уповноваженою особою фахівці (радники, аудитори, юристи, оцінювачі) тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Собчук Ю.Г. Організаційно-правові засади регулювання відносин неплатоспроможності банків в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Ю.Г. Собчук. – К., 2014. – 206 с.
2. Чернадчук В.Д. Правове регулювання неплатоспроможності банків : [навчальний посібник] / В.Д. Чернадчук. – Суми : Університетська книга, 2007. – 280 с.
3. Чернадчук В.Д. Правове регулювання неплатоспроможності банків : [навчальний посібник] / В.Д. Чернадчук. – 2-ге вид. перероб. та допов. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 116 с.
4. Халфина Р.О. Общее учение о правоотношении : [монография] / Р.О. Халфина. – М. : Юрид. лит., 1974. – 345 с.
5. Харитоновна О.І. Адміністративно-правові відносини: концептуальні засади і правова природа : дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О.І. Харитоновна. – Одеса, 2004. – 435 с.
6. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23 лютого 2012 р. № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564.

Чернадчук В.Д. ДО ПИТАННЯ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ ПРАВОВІДНОСИН НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВ

У статті розглянуто актуальні питання суб'єктного складу правовідносин неплатоспроможності банків та з'ясовано співвідношення зазначеного поняття із поняттям учасника таких правовідносин. Описано модель трансформації суб'єкта права неплатоспроможності у суб'єкта правовідносин неплатоспроможності банків. Проаналізовано правовий статус окремих суб'єктів правовідносин неплатоспроможності банків, зокрема Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та уповноваженої особи Фонду. Показано зв'язок між розвитком правовідносин неплатоспроможності банків та зміною їх суб'єктного складу.

Ключові слова: банк, Національний банк України, правовідносини неплатоспроможності банків, суб'єкт правовідносин неплатоспроможності банків, уповноважена особа Фонду, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

Чернадчук В.Д. К ВОПРОСУ СУБЪЕКТНОГО СОСТАВА ПРАВООТНОШЕНИЙ НЕПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ БАНКОВ

В статье рассматриваются актуальные вопросы субъектного состава правоотношений неплатежеспособности банков, а также установлено соотношение указанного понятия с понятием участника таких правоотношений. Описана модель трансформации субъекта права неплатежеспособности в субъект правоотношений неплатежеспособности банков, в частности Фонда гарантирования вкладов физических лиц и уполномоченного лица этого Фонда. Показана связь между развитием правоотношений неплатежеспособности банков и изменением их субъектного состава.

Ключевые слова: банк, Национальный банк Украины, правоотношения неплатежеспособности банков, субъект правоотношения неплатежеспособности банков, уполномоченное лицо Фонда, Фонд гарантирования вкладов физических лиц.

Chernadchuk V.D. SUBJECT COMPOSITION OF LEGAL RELATIONS OF BANKS INSOLVENCY

Actual and problematic issues of legal relationships subjects, including branch relationships, were the sphere of interests of many scientists dealing with the state and law theory and branch juridical sciences. However, the above mentioned issues need further general theoretical and branch research, as legal relationships subjects are the primary or basic element of legal relationships. However, the issues of subject matter of legal relationships of banks insolvency were studied in some scientific works. These scientific works dealt not only with the peculiarities of subject matter, but with some derivative or connected with them issues, particularly with the issue of concept definition.

Legal relationships of banks insolvency – are relationships governed by the norms of law between the National Bank of Ukraine, the Physical Subjects' Deposit Guarantee Fund and insolvent bank concerning the implementation and termination of temporary administration, that is the withdrawal of an insolvent bank from the market using legal means within the procedure of temporary administration or its liquidation as a result of recognizing it insolvent.

The subjects of legal relationships of banks insolvency are individualized or specific law subjects of insolvency that act as corresponding legal personality in legal relationships and a power “implementator“. Despite the existence of common features and relationship between the subject of insolvency law and the subject of bank insolvency legal relations, they cannot be deemed as equivalent.

The subject of insolvency law, empowered with legal opportunity to enter into legal relationships of banks insolvency, transforms this opportunity into legal reality and gain a new quality – the subject of legal relationships. Legal opportunity (legal personality) is inseparably connected with legal reality (legal relationships), being its “product” and development consequence. Legal opportunity characterizes the status of the legal reality – legal relationships of banks insolvency in their development; it is an intermediate between existing reality (legal relations) and its future status. Legal personality as an abstract legal opportunity has certain probability of realization and under certain conditions it is transformed into this reality in consequence of its implementation by subjects. On the other hand, abstract legal opportunity in the absence of conditions can disappear, but at the same time under relevant preconditions (legal norms) and grounds of its implementation (juridical facts) it is transformed into legal reality. The development of legal relationships transforms abstract legal opportunity (legal personality) into concrete legal reality (legal relationships) which changes it, thereupon the subject of law of banks insolvency is transformed into the subject of legal relations of banks insolvency, simultaneously being the subject of law.

The subjects of legal relationships of temporary administration of banks is the National Bank of Ukraine, the Physical Subjects' Deposit Guarantee Fund, the State Commission on Regulation of Financial Services, the National Commission on Securities and Stock Market, banks, depositors and other bank creditors, investors and others. In legal relationships of banks insolvency a depositor as the subject of these relationships can be only natural person (including natural person-entrepreneur), who entered into a deposit contract, banking account contract or possesses registered deposit certificate. Juridical or legal persons with documentary confirmed claims to the bank concerning its property liability acquire the status of creditors of the insolvent bank. The investor as the subject of these legal relationships can be the person who expressed an intention and provided the Physical Subjects' Deposit Guarantee Fund with written commitment to purchase the shares of the insolvent bank or transition bank in the process of the insolvent banks' withdrawal from the market.

Key words: Bank, National Bank of Ukraine, legal insolvency of banks, bank insolvency legal entity, authorized person of the Fund, Fund guarantee deposits of natural persons.